

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1FL028 Svenska som andraspråk - kulturmöte och språkutveckling i förskolan, 15 högskolepoäng

Swedish as a second language - cultural encounters and language learning in pre-school, 15 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2016-09-07

Senast reviderad 2020-06-25 av Fakulteten för konst och humaniora. Revidering av litteraturlistan.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2020

Förkunskaper

1FL007 Verksamhetsförlagd utbildning i förskolan, period II och

1FL005 Språkutveckling och litteracitet i förskolan

Mål

Övergripande mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- redogöra för aktuell svensk migrationspolitik samt aspekter på kulturmöten,
- beskriva språkutveckling ur ett andraspråksperspektiv med olika teoretiska utgångspunkter.

Delkurs 1. *Migration och kulturmöte*, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för orsaker till och effekter av migration och specifikt om invandringen till Sverige, främst efter andra världskriget,
- redogöra för den svenska invandrings- och invandrar-/integrationspolitikens

-
- förändringar ur ett historiskt och samtida perspektiv,
  - redogöra för hur kultur och religion kan påverka människans syn på barnet och på barnuppfostran,
  - anlägga didaktiska perspektiv på ett interkulturellt förhållningssätt i bemötandet av flerspråkiga elever i svensk förskola.

Delkurs 2. *Språk, språkinlärning och andraspråksundervisning* 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för grundläggande begrepp inom andraspråksforskningen,
- beskriva flerspråkiga elevers förutsättningar för språkutveckling,
- jämföra och problematisera olika teorier om första- och andraspråksutveckling i tal och skrift,
- tillämpa språkutvecklingsteorier på utformningen av pedagogisk verksamhet som stöder andraspråksutveckling i förskolan i relation till styrdokumentet.

Innehåll

Professionsbas och professionell progression

I kursen utvecklar de studerande sin kompetens att tillgodogöra sig forskning med relevans för professionen. Dessutom utvecklar de studerande kunskaper om förhållningssätt i den mångkulturella skolan och om hur barns flerspråkighet och språkutveckling kan stöttas.

Kursen som helhet ger perspektiv på svenska som andraspråk inom områden som rör migration och kulturmöten, men också didaktiska och metodiska perspektiv på språkinlärning och andraspråksundervisning i förskolan.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I kursen får den studerande diskutera vetenskapliga texter och litteratur med relevans för området. Den studerande ska sakligt och korrekt kunna redovisa och kommentera forskningsresultat utifrån ett kritiskt förhållningssätt.

Deltagande i studiebesök, fältstudier och seminarier är obligatoriskt.

Delkurs 1. Migration och kulturmöte, 7,5 hp

I delkursen läggs stor vikt vid kunskap om och förståelse för människors olika livsvillkor, bland annat vad gäller synen på familj och barnuppfostran. Vidare behandlas olika kulturmönster och deras betydelse för kommunikationen i ett mångkulturellt samhälle samt relationen mellan etnisk och religiös grupptillhörighet för individers identitetsutveckling. Inom denna del behandlas också etik och livssyn som centrala begrepp. Svensk invandringspolitik och integrationspolitik samt orsaker till migration och dess politiska, juridiska, ekonomiska och sociala effekter studeras dels ur ett historiskt, dels ur ett samtida perspektiv. I kursen läggs stor vikt vid att belysa bemötandet av flerspråkiga elever i svensk skola. I kursen läses ett antal skönlitterära verk, skrivna för såväl barn som vuxna, som speglar migration och flyktingskap. Pedagogens arbete i den mångkulturella skolan diskuteras och problematiseras utifrån kurslitteratur och studiebesök på förskolor.

Delkurs 2. Språkinlärning och andraspråksundervisning, 7,5 hp

I delkursen ges de studerande möjlighet att utveckla grundläggande kunskaper om språk, förskolebarns språkutveckling och undervisning av flerspråkiga förskolebarn. I kursen behandlas olika teoretiska perspektiv på flerspråkighet och språkutveckling. Kursen introducerar grundläggande sociolingvistik. Delkursen ger också en introduktion till andraspråksundervisningens didaktik i förskolan genom att olika undervisningsformer och arbetssätt med fokus på flerspråkiga elever belyses med utgångspunkt i gällande styrdokument för förskola och förskoleklass.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av fältstudier, föreläsningar, gruppdiskussioner och seminarieövningar.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

Båda delkurserna examineras med hjälp av enskild skriftlig salstentamen samt muntliga och skriftliga inlämningsuppgifter.

Delkurs 1 är uppdelad i följande examinationer: Kulturmöten (3,5 hp), Religion, etik och livssyn (2 hp) och Migration ur ett historiskt och samhällsperspektiv (2 hp).

Delkurs 2 är uppdelad i följande examinationer: Andraspråksutveckling och andraspråksundervisning med en skriftlig tentamen (6,0 hp) och Andraspråksundervisning - Muntlig och skriftlig redovisning (1,5 hp).

För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs att båda delkurserna är Väl godkända.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i en examen tillsammans med följande kurser som helt eller delvis överlappar innehållet i denna kurs: Kursen motsvarar i stora drag 1SS101, 15 hp och delkurs 1 och 2 inom 1SS100 vid Linnéuniversitetet, 15 hp.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Gemensam litteratur för samtliga delkurser

Skolverket. (2016). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*, reviderad 2016 (Tredje upplagan ed.). Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*: Reviderad 2010. Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2013). *Flera språk i förskolan: teori och praktik*. Stockholm: Skolverket.

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. 2017. 4:e uppl. Stockholm: Liber. 312 s. ISBN: 978-91-47-11149-7

Delkurs 1. Migration och kulturmöte, 7,5 hp

Del 1. Kulturmöten

Vetenskaplig litteratur

Elmeroth, Elisabeth & Häge, Johan. 2016. *Flyktens barn – medkänsla, migration och mänskliga rättigheter*. 2 uppl. Studentlitteratur. 120 s. ISBN 978-91-44-11418-7

Kästen-Ebeling Gilda. & Otterup, Tore. (red.). 2018. *En god fortsättning. Nyanländas fortsatta väg i skola och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. 120 s. ISBN 978-91-44-11390-6 (valda kapitel)

Lahdenperä, Pirjo. (red.). 2018. *Den interkulturella förskolan. Mål och arbetssätt*. Liber.

ISBN 978-91-47-12769-6(valda kapitel).

Phillips, Tove. 2020. *Etnicitet och kulturmöten*. Gleerups. 215 s. ISBN 978-91-5110200-9.

Skönlitteratur

Moberg, Vilhelm. Valfri utgåva. *Invandrarna*. Bonnier.

Moberg, Vilhelm. Valfri utgåva. *Nybyggarna*. Bonnier.

Moberg, Vilhelm. Valfri utgåva. *Sista brevet till Sverige*. Bonnier.

Moberg, Vilhelm. Valfri utgåva. *Utvandrarna*. Bonnier.

Tamas, Gellert. Valfri utgåva. *Lasermannen – en berättelse om Sverige*. Ca 300 s.

Del 2. Religioner - etik och livssyn

Kompendiet Religioner och etiska perspektiv om 130 sidor tillhandahålles av institutionen. Av dessa sidor är 90 valda ur nedanstående litteratur:

Berghund, Jenny & Gunner, Gunilla (red). 2011. *Barn i religionernas värld*. Liber. ISBN 978-91-47-09970-2.

Franck, Olof & Stenmark, Mikael (red). 2016. *Att undervisa om människosyner och gudsuppfattningar*. Liber. ISBN 978-91-47-11185-5.

Groth, Bente. 2002. *Judendomen. Kultur, historia, tradition*. Natur & Kultur ISBN 978-91-27-07389-0.

Hedin, Christer. 2017. *Kristendom. Lära, fromhetsliv och historia*. Dialogos förlag. ISBN 978-91-7504-233-6.

Hellman, Eva. 1998. *Hinduiska gudinnor och kvinnor – en introduktion*. Nya Doxa. ISBN 978-91-578-0045-6.

Jacobsen Knut A. 2004. *Hinduismen. Historia, tradition, mångfald*. Natur & Kultur. ISBN 978-91-27-09772-2.

Otterbeck, Jonas. 2000. *Islam, muslimer och den svenska skolan*. Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-00945-3

Rasmussen, Tarald & Thomassen, Einar. 2007. *Kristendomen. En historisk introduktion*. Artos. ISBN 978-91-7580-336-4.

Byström-Janarv, Görel. Olsson, Torvald & Stenberg, Leif. 2005. *Världsreligionerna i vardagen. Globalt och i Sverige*. Bilda förlag. ISBN 978-91-574-7745-0.

Wikström, Owe. 2003. *Om heligheten. Religionspsykologiska perspektiv*. Natur & Kultur ISBN 978-91-27-03557-7.

Del 3. Migration ur ett historiskt och samhällsperspektiv

Blanck, Dag. 2014. A Mixture of People with Different Roots: Swedish Immigrants in the American Ethno-Racial Hierarchies. *Journal of American Ethnic History*. 33(3) s. 37-54. 17 s. Tillhandahålles av institutionen som pdf.

Hansson, Lars. 2017. Att producera disciplinerade amerikaner och skötsamma svenskar... Ford English School för invandrare jämförd med Svenska för Invandrare. *Emigranternas Hus skriftserie 1*. Göteborg. 22 s. Tillhandahålles av institutionen som pdf.

Hansson, Lars. 2010. Den glömda utvandringen i nytt ljus. I: *Samhällshistoria i fokus, vänbok till Lars Olsson*. Big bad Books, Malmö 2010. 7 s. Tillhandahålles av institutionen som pdf.

Hansson, Lars. 2008. Vägen till glasriket. I: S. Lundberg & E. Platser, (red). *Efterfrågad arbetskraft*. Växjö. 27 s. Tillhandahålles av institutionen som pdf.

Harrison, Dick. 2016. Alla tiders migration. Immigrationens betydelse för Sveriges utveckling och välbefinnande. *Statens offentliga utredningar. Delegationen för migrationsstudier*. 51 s. ISBN: 978-91-88021-10-6 Tillhandahålles av institutionen som pdf.

Åmark, Klas. 2013. Swedes and the refugees 1933-45. I: Byström, M. & Frohnert, P. (red.) *Reaching a State of Hope. Refugees, Immigrants and the Swedish Welfare System 1930-2000*. Nordic Academic Press. s. 39-53. 15 s. Tillhandahålles av institutionen som pdf.

Av institutionen tillhandahålles material. Ca 200 s.

Delkurs 2. Språkinläring och andraspråksundervisning, 7,5 hp

Axelsson, Monica. 2013. Flerspråkighet och lärande. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 547-577. 31 s. ISBN 978-91-4407065-0

Bijvoet, Ellen & Fraurud, Kari. 2013. 'Rinkebysvenska' och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk - i forskning undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 369-396. 28 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Cummins, Jim. 2017. *Flerspråkiga elever: effektiv undervisning i en utmanande tid*. Natur & Kultur. s. 11-181. 171 s. ISBN 978-91-27-81875-0

Henricsson, Ola & Lundgren, Michael. 2016. *Muntligt berättande i flerspråkiga klassrum*. Studentlitteratur. 134 s. ISBN 978-91-44-10069-2

Håkansson, Gisela. 2013. Utveckling och variation - en tillämpning av processbarhetsteorin på svenskt inlärspråk. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle*. s. 151-167. 18 s. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-07065-0

Jonsson, Rickard. 2013. Inget tjafs och inget bråk – om skötsam svenskhet och ordningsstörande förortsslang. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle*. s. 397-414. 15 s. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-07065-0

Kästen-Ebeling Gilda. & Otterup, Tore. (red.). 2018. *En god fortsättning. Nyanländas fortsatta väg i skola och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. 110 s. ISBN 978-91-4411390-6 (valda kapitel)

Lahdenperä, Pirjo. (red.). 2018. *Den interkulturella förskolan. Mål och arbetssätt*. Liber. ISBN 978-91-47-12769-6 (valda kapitel).

Lindberg, Inger. 2013. Samtal och interaktion i andraspråksforskning. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 481-518. 28 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Milani, Tomasso. M. 2013. Språkideologiska debatter i Sverige. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 343-367. 35 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Palojärvi, Anu, Palviainen Åsa & Mård-Miettinen Karita (red.). 2016. *På finska och svenska: tvåspråkig pedagogik i daghem och förskola*. 77 s. Boken finns tillgänglig via: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/49824/978-951-39-6665-2_på_finska_och_svenska.pdf?sequence=1

Stroud, Christopher. 2013. Halvspråkighet och rinkebysvenska som språkideologiska begrepp. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. s. 313-342. 30 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Skolverket. 2011. *Läroplan Modersmål för grundskolan*. s. 87–99. 12 s. ISBN 978-91-38-32541-4

Skolverket. 2012b. *Greppa språket. Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*. 146 s. ISBN 978-91-87-11526-4

Sundgren, Eva. 2018. *Sociolingvistik*. Liber. s. 11-69, 258-303. ISBN 978-91-47-10609-7 105 s.

Wedin, Åsa. 2011. *Språkande i förskolans och grundskolans tidigare år*. Studentlitteratur. 123 s. ISBN 978-91-44-05750-7

Referenslitteratur

Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan, & Andersson, Erik. 1999. Svenska akademiens grammatik. Svenska akademien. Tillgänglig online på <https://svenska.se/grammatik/>

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 200 s.